

התפילה

מספר לי ידידי ר' ירוחם: אני עובד במשרה מכובדת בתחום הייעוץ הפיננסי בבנק גדול ששמו מוכר לרבים מהציבור שלנו. עד לא מזמן כשדיברו על יוקר המחיה לא הצלחתי להבין על מה מדובר. ב"ה פרנסתי היתה מצויה ברווח גדול. אבל בחודשים האחרונים יוקר המחיה תפס גם אותי בזרועותיו המפחידות. אם עד היום הייתי סוגר את החודש בקלות, בחודשים האחרונים אני מוצא את עצמי לוקח הלוואות כדי לסגור את המינוס בחשבון הבנק. אני לא רגיל לדברים הללו, מעודי לא לקחתי הלוואות.

עשיתי עם עצמי חשבון נפש והבנתי שזה מסר משמים במיוחד בשבילי. החלטתי לקבל על עצמי להתחזק בנושא של תפילה במניין. קיבלתי על עצמי להתפלל מתחילת התפילה עד סוף הקדיש האחרון שבסיום התפילה בלי שטיקים ובלי טריקים.

בהתחלה זה היה קשה מאוד עד בלתי אפשרי. אם עד כה התרגלתי לצערי להתפלל במניין למחצה לשליש ולרביעי, התחלתי מאותו יום להתפלל מהתחלה עד הסוף את כל התפילות במניין.

אני נוהג להתפלל תפילת שחרית בשטיבלאך שבאיזור מגורי. מטבע הדברים בסוף התפילה כמות המתפללים יורדת משמעותית, אך אני איתן בקבלתי להישאר עד סוף התפילה.

לפני כמה ימים בסיום תפילת שחרית בעודי מקפל את הטלית אני שם לב למשהו מעניין: רוב המתפללים שעדיין נשארו אחרי התפילה הם אנשים שאני מכיר כאמידים ומסודרים כלכלית. הדבר היה לפלא בעיני והחלטתי לעקוב בימים הקרובים אחרי התופעה הפלאית מבחינתי.

ואכן, כל יום שעבר חיזק עוד יותר את הממצא המדהים הזה: רוב הנשארים אחרי התפילה הם אנשים שאני מכיר כמי שמסיימים את החודש בקלות. סיפרתי זאת לכמה חברים קרובים והחלטנו לעקוב אחרי העניין, כולם חזרו אלי עם אותה תוצאה. בעקבות כך החלטתי במרץ רב להמשיך בקבלה שקיבלתי על עצמי להתפלל במנין מההתחלה ועד הסוף, וב"ה אני מתחיל לראות את האור בקצה המנהרה. עד כאן דברי ר' ירוחם ידידי.

מה מייחד את התפילה משאר המצוות?

הרב יהודה רובן שליט"א

מצות התפילה שונה במהותה משאר המצוות. אמנם יש לה ביטוי מעשי, אך שורש ועיקר התפילה הוא בלב, כמו שדרשו על הפסוק: "ולעבדו בכל לבבכם", איזוהי עבודה שבלב, זו תפילה. את מצות התפילה מקיימים בלב.

על האדם להביא את עצמו למצב רוחני שבו הוא עומד לפני ה'. בבחינת "בכל לבבך", עם כל הרצונות, כל השאיפות, כל הבקשות וכל הצרכים. הוא צריך להבין ולהרגיש, שכל מה שיש לו וגם כל מה שעדיין חסר לו, הכל בידי שמים. תלות מוחלטת זו בקב"ה, היא זו שמביאה את האדם למצב של עמידה לפני ה', של קירבת אלוקים בלתי אמצעית, היא התפילה שעומדת ברומו של עולם, היא המביאה את האדם למקום הגבוה ביותר בעולם, כי התפילה עולה למעלה, ומעלה גם את האדם המתפלל.

על האדם לעמוד שלוש פעמים ביום לפני ה' - בתחושה של חוסר אונים מוחלט ובידיעה ברורה שהכל מידו של הבורא יתברך. באופן זה הוא יוכל להשיג ולחוות את ההרגשה של עמידה לפני ה', ולצייר בנפשו שהוא נושא ונותן עמו ממש. וה' יתברך מקשיב ושומע לו, כאשר ישמע איש את רעהו. זוהי תכליתה של התפילה, להגיע לדרגת רוממות זו של עמידה לפני ה'.

אכן, זאת גמרא מפורשת ולא תופעה פלאית. במסכת ברכות (יד עמוד א): "ואמר רב אידי בר אבין אמר רב יצחק בר אשיאן, כל המתפלל ואח"כ יוצא לדרך הקב"ה עושה לו חפציו, שנאמר צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו".

הרמב"ם (תפילה א א) לומד מהפסוק "ועבדתם את ה' אלוקיכם וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך", שמן התורה חייב האדם להתפלל בכל יום, ושלא כדברי הרמב"ן שמדאורייתא חובת התפילה היא רק בעת צרה.

וה'מאור ושמש' כותב שמפסוק זה נוכל ללמוד שהמקפיד להתפלל עם הציבור מובטחת לו פרנסה טובה ובנקל, שכן ניתן לפרש את הכתוב ולומר, שבזכות "ועבדתם את ה' אלוקיכם" - בלשון רבים, דהיינו בציבור, מובטח לכם: "וברך את לחמך ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך".

ומוסיף ה"מאור ושמש": כידוע התורה מכונה בפי חז"ל גם כלחם ומים, אם כך אפשר לומר שבברכה האמורה כלולה גם

צריך שימוון בלבו פירוש המילים שימוציא בשפתיו ויחשוב כאילו שכינה כנגדו ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו, עד שתישאר מחשבתו ומונתו זכה בתפלתו. ויחשוב כאילו היה מדבר לפני מלך בשד ודם, היה מסדר את דבריו ומכוון בהם יפה לבל יכשל, קר וחומר לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא חוקר כל המחשבות.

שזלחן ערוך, סימן צ"ח סעיף א'.

פרשת שלח
חודש סיון תשפ"ג

לעילוי נשמת
הר"ר אלטר אהרן יצחק
ב"ר יוסף הרשקוביץ זצ"ל
נלב"ע י"ז טבת תשע"ז

Shch3910@gmail.com

גליון 14

העלון השבת נתרם להצלחת התורמים ברוחניות ובגשמיות, לשלווה ורוגע לכל המשפחה

ואנו מברכין על בינת התרנגול מפני שהוא מצרכי בני אדם, שהם עומדין ממתתן לקולו, וזהו שאומר להבחין, כלומר שיבחינו הבריות וידעו כי אז מתחיל היום. וזהו דבר פלא, שאין בעולם מי שיודע להבחין בין יום ללילה, ואפלו האדם שהוא בעל דעה והשכל, אלא התרנגול. וגם בחצות הלילה הוא מרגיש וקורא.

נוסח הברכה: הנותן לשכוי בינה או אשר נתן לשכוי בינה: נוסח אשכנז הוא "אשר נתן", נוסח ספרד, עדות המזרח והתימני הינו: "הנותן" ומסבירים הפוסקים: שהקב"ה נותן כל יום וזה לא משהו שהיה בעבר.

שירת הלב

הגאון רבי שמשון רפאל הירש זצוק"ל

מבואר בטור (אוח צח) וזה לשונו: וכתב הר"מ מרוטנבורג: ...אין אנו נזהרין עתה בכל זה שאין אנו מכוונין כל כך בתפלה, ויתפלל דרך תחנונים כרש המבקש בפתח ובנחת ושלא תראה עליו כמשוי ומבקש ליפטר ממנה, ואחר שיעשה כל זה מובטח לו שתתקבל תפלתו! שהתפילה היא במקום הקרבן! שכתוב ונשלמה פרים שפתינו (הושע יד) וכתוב ולעבדו בכל לבבכם, וכי יש עבודה בלב אלא איזו היא עבודה שהיא בלב הוי אומר זו תפילה ולכך צריך ליהזר שתהא דוגמת הקרבן בכוונה ולא יערב בה מחשבה אחרת...

כתוב בפסוק (במדבר ד, מז): "עבודת עבודה ועבודת משא". מסבירה הגמרא במסכת ערכין (יא ע"א): שעבודת עבודה היא השירה המושמעת עם הקרבנות: "איזהו עבודה שצריכה עבודה? הוי אומר זו שירה".

הרי זו עבודה שאיננה אלא בת לוייה של עבודה אחרת. לפי זה הקרבת הקרבנות קרויה כאן "עבודה", אף על פי שאין היא קרויה כן בתורה בדרך כלל (ראה כי שמות יב, כה), ואילו השירה המלווה את הקרבן נתפסת כמסייעת להקרבה וכמקדמת את תכלית ייעודה - משמעות הקרבן, כשהוא נקרא בשם עבודה, היא השתעבדות הגמורה לרצון ה', ואין זו כניעה סבילה, אלא זו השתעבדות יוצרת ופעילה של מי שמקבל על עצמו בשמחה לשרת את מטרות ה' עלי אדמות.

ואושר העבודה הזאת בא לידי ביטוי עילאי בשעת הבאת הנסכים, שהרי באותה שעה כל המיית רגשת לבבנו וכל שמחת כוס ישועתנו מקלחת ליסוד מזבח התורה - הן מחשבת האדם איננה מכירה אושר היכול להידמות לאושרו של זה שחיי עוברים מתוך נאמנות לעבודת ה', ושירת המקדש יוצאת מן הלב, שהוא מלא תודעת האושר הזה, היא מבטאת במילים את המחשבות ואת הרגשות, שהקרבן מבטאם במעשים.

תפילה - מעוררת ענווה

הגאון רבי שלמה קוק זצוק"ל

אמר ר' הונא כל הקובע מקום לתפלתו אלוקי אברהם בעזרו וכשמת אומרים לו אי צדיק אי עניו אי חסיד מתלמידיו של אברהם אבינו. ואברהם אבינו מנא לן שקבע מקום, שכתוב "וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר

ברכה מיוחדת על התורה, שבזכות "ועבדתם" - תפילה בציבור, יזכה האדם ל"וברך את לחמך ואת מימך"

בדומה לזה כתב הגאון בעל "כתב סופר" בפרשת עקב, על הפסוק (דברים יא ג) "והיה אם שמוע תשמעו אל מצוותי אשר אנוכי מצוה אתכם היום, לאהבה את ה' אלוקיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם, ונתתי מטר ארצכם בעתו...". שגם בפסוק זה נוכל לראות שהתורה כתבה "ולעבדו בכל לבבכם" בלשון רבים, ללמדנו שבזכות תפילה בציבור יוכל האדם לזכות לפרנסה ברווח, כהמשך הכתוב - "ונתתי מטר ארצכם בעתו".

ומוסיף ה"כתב סופר": דווקא בנוגע לתפילה בציבור נזקק האדם לברכה מיוחדת על הפרנסה, משום שישנם החושבים שתפילה ביחידות תסייע להם לנווט את היום באופן שלא ימנע מהם לצאת בזמן לעסקיהם וכדומה, אך פסוק זה מלמדנו כי אדרבה, דווקא בזכות הקפדה על תפילה בציבור יזכה האדם לפרנסה טובה!

ד' אמות של הלכה

'שכוי' מהו? למה דווקא הוא?

כותב בעל הטור (או"ח סי' מו): כששומע את קול תרנגול, שיאמר 'ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם הנותן לשכוי' בינה להבחין בין יום ובין לילה". פירוש, הלב נקרא 'שכוי' בלשון המקרא, שכתוב: "או מי נתן לשכוי' בינה", והלב הוא המבין, ועל ידי הבינה אדם מבחין בין יום ובין לילה. ומפני שהתרנגול מבין, וגם בערביא קורין לתרנגול 'שכוי', ולכן תקנו ברכה זו לאמרה בשמיעת קול התרנגול.

בעל הבית יוסף מביא את דברי הרא"ש שורבנו יונה שטוענים גם ש'שכוי' הוא הלב והוא המבחין בין יום ובין לילה, רק שהתרנגול גם מבין בין יום ובין לילה ולכן גם לו קוראים 'שכוי' - כלומר ש'שכוי' מדבר על ההבחנה בין היום ללילה.

הב"ח מביא את דברי ההגהות אשר"י שטוען ש'שכוי' מדבר על ההבחנה בין היום ללילה ואומר שמכיון שהתרנגול גם מבין לכן תקנו ברכה בשמיעת קול התרנגול, ואם לא שמע את התרנגול גם יכול לברך מכיון שזו אינה ברכה על השמיעה אלא על ההודאה לבורא שנתן את הבינה להבחין בין היום ללילה.

בעל הפרישה מוסיף שהברכה היא על הלב, והתרנגול הוא רק זכר לדבר, כי גם הוא מבין, רק שקשה מדוע לא אומרים במפורש 'לב'?

מנגד, דעתו של בעל האבודרהם: שהברכה היא על התרנגול בלבד, וזה לשונו: כששומע קול תרנגול מברך ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה. ברכות אלו אף-על-פי שהן סמוכות הן פותחות בברוך, מפני שהן מטבע קצר, וגם אי אפשר לכלול הכל בברכה אחת, כי כל אחד מהם הוא ענין בפני עצמו, וצריך לברך על כל אחד ואחד.

הנותן לשכוי בינה, פסוק הוא (איוב לח, לו) או מי יתן לשכוי בינה, ו'שכוי' הוא התרנגול, כמו שכתוב במסכת ראש השנה (כו, א): אמר ריש לקיש כשהלכתי לגבול קנשריא היו קורין לתרנגול 'שכוי', ונקרא כן בעבור שהוא צופה ומביט למרחוק. ויש מפרשים שנקרא כן מפני מראות כנפיו, מלשון במשכיות כסף (משלי כה, יא).

נא להתפלל לרפואת

אריאל עזריאל בן שושנה בלומה, חיה שרה בת אסתר מלכה, שושנה בלומה בת חיה שרה שזקוקים לרחמי שמים מרובים לאחר שנפצעו בתאונת דרכים

ונקראו הדיינים פלילים מפני שהוא שופט במחשבתו, דבר זה כך הוא ודבר זה כך הוא, וזהו לשון תפילין ג"כ מלשון מחשבה, שהתפילין הם לאות ולזכרון בין עיניו, והזכרון הוא במחשבה, התפילין הם מסייעים לנו את דביקות המחשבה בהשי"ת, כנוסח לשם יחוד קודם הנחת תפילין "ועל הראש כנגד המוח שהנשמה שבמוחי עם שאר חושי וכוחותי כולם יהיו משועבדים לעבודתו ית"ש", "ולכך התפילין הם על הראש ששם המחשבה, שיהי' מחשבתו תמיד כי הוא ית' לו לאלקים, וכן הם כנגד לבו שיהיה לבו אל השי"ת תמיד וכו', ונקראת התפילה מלשון פלל שהוא לשון מחשבה, כי התפילה צריכה כוונה ומחשבה שיעשה השם ית' חפצו ורצונו, ודבר זה נקרא תפילה שרצונו ומחשבתו חפץ ומבקש", זהו ענין התפילה להדביק את המחשבה אל הקב"ה שימלא את רצונו, והמחשבה לבקש על חפציו הוא לשון 'תפילה' - 'פלל', דהיינו להדביק את מחשבתו אל הקב"ה.

נמצא א"כ, כי לשון התפילה הוא - מחשבה, לאור זה ודאי שהמחשבה בכוונת התפילה היא מעצם מהות התפילה, כל המחשבות הזרות המפריעות בתפילה הם באים מחמת חסרון בהתענינות בתפילה. זאת ועוד, המחשבות הזרות סותרות את ההתבטלות, ולכן: "תפילה בלא כוונה כגוף בלא נשמה" (אמרי אינשי' - עשרה מאמרות מאמר חיקור הדין ח"ג פי"ד), אם חסרה בכוונת התפילה הרי חסר בעצם מהות התפילה, מכיון שעבודת התפילה - היא עבודה שבלב, בעיקרה היא עבודת המחשבה, להאבק עם המחשבה, ולא רק מחשבה לכוון בפירוש המילות, אלא ביטול כל מחשבות עוה"ז והדבקות המחשבה אל רצונו של הקב"ה.

תפילה - שיחה
הרה"ק רבי יעקב מגור שליט"א

איתא במדרש והביאו רש"י ז"ל, יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים, בכל מקום אמרו (עירובין סד.) כל האומר שמועה זו נאה וזו אינה נאה מאבד הונה של תורה, ומ"מ כאשר רז"ל אמרו יפה שיחתן, כאן מותר לומר, מן הנראה שצריך כל אדם ללמד עצמו מזהדבר חשוב. כתוב ב'בית ישראל' וכן אמר כ"ק אבי האדמו"ר ז"ל (ה'לב שמחה) יפה שיחתן של עבדי אבות הכוונה לתפלה, אין שיחה אלא תפילה ויצא יצחק לשוח בשדה, זהו יפה שיחתן של עבדי אבות, מתורתן של בנים.

עוד מצאנו בתפלה את הענין של קפיצת הדרך אצל אליעזר - כמו שכתוב "ואבא היום אל העין" ואומר "ה' אלקי אדוני" וגו', וברש"י: מכאן שקפצה לו הארץ, אמר רבי אחא יפה שיחתן וכו', ענין קפיצת הדרך בתפלה, וזהו שכתוב אני טרם אכלה לדבר וגו'.

גם אצל יעקב אבינו כתוב "ויפגע במקום" ורש"י פירש לשון תפלה וכו' ולא כתב 'ויתפלל', ללמדך שקפצה לו הארץ - כי על התפילה כתוב (ברכות כו:) תפילות אבות תקנום כנגד תמידין תקנום, והרי אמרו (שבת נה.) תמה זכות אבות, אבל תפלה זו, קפיצת הדרך וזהו ענין.

כן הגבר גם בענין קרבנות, שהרי כל התפילות צריכות לעבור דרך בית המקדש, והיום שאין ביהמ"ק קיים האפשרות ע"י תפלה זו של קפיצת הדרך להגיע לבית

עמד שם", ואין עמידה אלא תפילה שנאמר ויעמוד פינחס ויפלל (ברכות ז, ב).

יש להבין מה ענין קביעות מקום לענווה וחסידות והליכה בעקבות כל מידותיו הנעלות של אברהם אבינו [וכבר עמד על כך רבינו יונה].

יצוין כי אברהם השכים ובא למקום אשר עמד שם בתפילה על סדום, והוא השכים כדי להשקיף ולראות ממקום זה מה עלה בגורל סדום (רשב"ם בראשית י"ט, כ"ח), ולהמשיך בתפילתו בבקשת רחמיו על סדום.

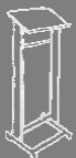
אברהם בחר את מקום תפילתו על סדום, ממנו יוכל לכוון בתפילתו ובבקשת רחמיו, וממנו יוכל לצפות על סדום לעורר לבו ולבקש רחמים אפילו עליהם, למרות שהיו רשעי עולם ושונאי ה' ושונאי עובדי ה', וכמוכן שלא נודעה מהם חיבה יתרה לאברהם ולתורתו - אברהם נזקק למידה יתירה של ענווה וחסידות מופלגת לבקש רחמים על אנשי סדום שונאיו ושונאי ה' הרעים והחטאים מאוד, לבחור מקום שממנו תתעורר בקשת רחמיו עליהם ולהשכים לאותו מקום למחרת בכדי להמשיך בתפילתו.

מכאן שקביעות מקום אינה רק עצם הדין של מקום קבוע לתפילה אלא גם נוגעת לבחירת מקום מתאים המעורר לתפילה ומגביר הענווה והחסידות. יש לאדם לשים לבו ונפשו לבחור מקום שבו יוכל לעדן מידותיו ולהתרכז בתפילתו עבירו ועבור העולם כולו ואז הריהו מתלמידי אברהם אבינו עליו השלום.

וראיה נוספת מפנחס "אין עמידה אלא תפלה שנאמר ויעמוד פינחס ויפלל" אף פינחס עמד להתפלל כי תעצר המגפה ותתעורר מידת הרחמים על עם ישראל, למרות חטאם החמור בבעל פעור ובבנות מואב. אלא כמו שאמרנו: שהמתפלל האמיתי עליו לעדן מידותיו ולהגביר הענווה והחסידות לעורר רחמיו גם על פושעים וחטאים.

תפילה - מחשבה
הגאון רבי חיים פרידלנדר זצוק"ל

המהר"ל (ספר באר הגולה - באר הרביעי) מבאר מהו שורש לשון 'תפילה': "ומהו לשון תפילה, שכאשר תתבונן בלשון תפילה הוא מלשון פלל, וכדכתיב (תהלים ק"ו, ל) ויעמד פנחס ויפלל, ודבר זה מפורסם. ולשון פלל כמו שפירש"י על ראות פניך לא פללתי (בראשית מ"ח, יא) שהוא לשון מחשבה" ראות פניך לא חשבתי, "וכמו הביאו עצה עשו פלילה (ישעיה פט"ז, ג)", לטכס עיצה - לחשוב מחשבה, "וכמו כן תרגם אונקלוס למחזי אנפין לא סברית", לראות פניך לא קויתי (לישועתך קויתי ה' תרגומו: לישועתך סברית ה'), דהיינו "לחשוב" ו"לקוות" הם ענין אחד, כיון שאדם חושב על דברים שהוא מקווה להם, דברים שמתעניין ושואף אליהם, דברים שאינו רוצה - אודתם אינו מקוה. במה דברים אמורים: מוח אלקטרוני מעבד את הנתונים בהתאם למה שמגישים ומכניסים לפניו את החומר, כך המגיש והמכין את החומר לשכל - הוא הרצון, כי המחשבה של האדם היא הולכת בהתאם לאפיקים של רצונותיו ושל תקוותיו, והאדם עסוק כל היום בדברים שהוא רוצה אותם, ומאידך דברים שאינו רוצה אותם הוא מסיח את דעתו, א"כ לחשוב ולקוות שניהם ענין אחד.

בכל זאת אבא... וגם בזה החסד הגדול שאחר כל העבירות ממשיך לגמול חסד ולחון אותנו בחיים והכל.

ג. ההרגשה שעומד לפני המלך ומדבר עמו; "ברוך אתה". פשוט - אתה! שההרגשה זו לבד מביאה התפעלות נוראה. על המינימום - פירוש המילים, צריך למצוא בתפילה התרגשות והתפעלות ובכדי לעלות במעלות התפילה, לדרגות גבוהות יותר ויחד עם זה לשמור מכל מילה, ומכל בקשה - וזאת ע"י שיציר לעצמך כל דבר, עם כל העוצמה שבו. ויעמיק בזה, ויעיין קצת בספרים המבארים התפילות, ועי"ז יתפלל בהתלהבות. וכך יתרכז בתפילה הרבה, וישקע בעולם אחר, עולם של קרבת אלוקים והתרוממות.

וע"י כך, גם לא תסטה מחשבתו לדברים אחרים, כיון שהוא סיגל לעצמו הנאה מזה - ומשתוקק לזה. הנה הוא מגיע לברכה פלונית - שם, יש לו הרגש נפלא! ואז יחכה להגיע אליה, וכל הברכה תהיה אחרת.

לפי שהרגש, שאדם חידש בעצמו, וכן נקודות שהעמיק והתפעל מהם בעצמו, זה מדבר אליו יותר מכל הפירושים, וזה יוצא מליבו, ולכך מצפה לזה.

ואין סוף להתפעלות, שאפשר להפיק מהתפילה! - מעצם השבחים, הבקשות, - וההודאות, שיכול להעמיק בהם יותר לעומק ולרוחב, ויציר לעצמו כל דבר - שיהיה חי ומוחשי אצלו.

וגם - "דע לפני מי אתה עומד" - פעמים שאדם מתפלל בכל הריכוז, ומכוון כל הביאורים במילות התפילה, עם כל ה"הרגשים", ממש נמצא באטמוספירה אחרת, אך שוכח להתפלל לקב"ה, ומדבר אל עצמו, ולא אל הקב"ה. - כשאומר "אתה" לא מבין את משמעות מילה זו - כמו שאומר לחבירו העומד מולו, כן אומר לקב"ה. וכן כל התפילה.

וזהו שאמרו: דע לפני מי אתה עומד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה. להעמיק ולחזור על זה יותר, ההרגשה שאתה עומד לפני מלך מלכי המלכים, הגדול והנורא, ומדבר איתך - כדבר איש אל רעהו ממש! "אתה", ממש "אתה", כאילו חברך עומד לפניו, ועל ידי כך יפתרו כל הבעיות המפריעות בתפילה. התפילה לא תהיה לו לעול, אלא יצפה לה ויהנה ממנה, דבר שמוחשי אצלו ומצויר אצלו, הרבה יותר קל שלא לסטות במחשבות לדברים אחרים, וכל תפילה יכולה להיות סדר מוסר, שאין כדוגמתו.

*

התפילה היא לא תחינה, שאדם מבקש ונענה. - אלא התפילה היא, שהאדם מבקש ומראה ששם מבטחו בה, ויודע שהקב"ה היחיד שיכול לעזור לו באמת, אז הקב"ה ברוב רחמיו נותן לו משאלתו. וכן כל הרוחניות שיש באדם, זה לא מפני שהוא עִמָּל הוא השיג, אלא כשהוא עִמָּל - הקב"ה רואה שהוא רוצה ומשתוקק, ולפי כמות הרצון, כך הוא נותן לו.

המקדש, "ויפגע במקום" הרי גם שם עדיין לא הי' בית המקדש, וע"י שקפצה לו הארץ הגיע עד לבית המקדש, כלומר גם כאשר תמה זכות אבות וגם כאשר אין בית המקדש ע"י תפילה יכולין לשוב אל האבות ואל בית המקדש.

תפילה משנה גזירה

הגאון רבי יצחק אייזיק חבר זצוק"ל

אמרו: "אין לו להקב"ה, בעולמו כי אם אוצר של יראת - שמים בלבד" (ברכות לג:), כי אוצר שייך בדברים יקרים וחמודים שהמלך שומרם באוצרותיו, מה שאינם מצויים כ"כ במדינתו וצריך לחפש אחריהם ולהביאם ממקומות רחוקים, ואף יראת שמים אינה מאתו יתברך, רק בבחירת האדם התחתון לבד.

ועוד, "תגרע שיחה לפני אל" כמ"ש (ברכות כו:): "ואין שיחה אלא תפילה, שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה" (בראשית כד, סג). כי ידוע שענין תפילה הוא כשאדם באיזה צרה אשר קרהו והוא מתפלל אליו יתברך ונענה בתפילה לבטל הצרה ולהצילו מרעתו. וכבר עמדו בזה כל חכמי לב האיך התפילה משנה את הגזירה, לשנות רצונו כביכול מרצון לרצון כפי אשר נגזר עליו מתחילה? והתשובה בזה כי אין השינוי מצדו יתברך רק | מצד האדם המכוון לבו בתפילתו ושופך נפשו לפני ה', ובזה הוא עצמו | משתנה. ואם נאמר שהידיעה מכריחה הבחירה א"כ לא שייך כאן שינוי באדם עצמו המתפלל, וא"כ האיך שייך גדר תפילה לפניו יתברך, לשנות הגזרה מרצון לרצון?

ועל ענין זה רמזו רז"ל בפרק תפילת השחר (ברכות לג:). "גדולה דעה שנתנה בין שתי אותיות, שנאמר (שמואל א ב, ג) כי אל דעות ה'", והוא מה שכתוב חנה בתפלתה (שם פס' א) "ותתפלל חנה ותאמר וכו', אין קדוש כה' כי אין בלתך, אל תרבו תדברו וכו' יצא עתק מפיהם כי אל דעות ה' ולא נתכנו עלילות". כתוב ולא בא' וקרינו ולו, ורמזה בזה ענין נפלא מה שכתוב והוא שאחר שהתפללה חנה לפני ה' לעשות לה נס להוליד בן אף שהיתה עקרה ונענית בתפילתה, לזאת פרסמה ענין זה מהידיעה והבחירה, שאין ידיעתו יתברך מכריחה שדבר זה מוכרח ממה שהתפילה משנה את הגזירה.

איך מדברים עם אבא?

הבה"ח שלמה קרלינסקי זצ"ל

א. התבוננות בגדלות ה', ומאידך שפלות האדם, ויראת הרוממות שיוצאת מזה. ועוד להכיר בזה גודל החסד שהקב"ה שומע תפילתנו, ושאר החסדים בחלקי השבח וההודאה.

ב. ההרגשה שאיני כדאי, ובאמת לא מגיע לי כלום. ובאמת כן הוא אחר כל העבירות. וצורת התפילה - התרפקות,

עלות העלון לשבת: 220 ₪ בלבד | ניתן להעביר לחשבון 61135 | סניף 56 | בנק 11 תפוצת העלון: בני ברק, פתח תקווה, אלעד, אחיסמך, מודיעין עילית, רחובות, אשדוד וירושלים

גליון הפרשה על פרשת השבוע יוצא פעם בשבועיים - בתפוצת המייל בלבד!

העלון יוצא פעם בשבועיים | הערות / הארות / הצטרפות לתפוצת המייל - ניתן לשלוח למייל: shch3910@gmail.com

מקורות | הכרת הטוב:

טור א"ח בהוצאת המאור | חומש הרש"ר הירש זצוק"ל | מחשבת שלמה - הגר"ש קוק זצוק"ל | שיחות כ"ק האדמו"ר מגור שליט"א על בראשית - פנימי | שיח יצחק - הגרי"א חבר זצוק"ל - מהדורה שניה-ירושלים תשפ"ב- בהוצאת גחש"א רחובות | האדם בעולמו - ש. קרלינסקי - ירושלים תש"פ | ויקיטקסט | ספריא | דרשו | ביהמ"ד נדבורנא-ב"ב אלעד | בית המדרש מאור שרגא אלעד | בית המדרש ישועות משה-רמת מאיר אלעד | ביהמ"ד כנסת יחזקאל - חברון | מרכז העיר פתח תקווה.

